

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ધોંડીબા ગુંડુ પોમાજે અને અન્ય

વિરુદ્ધ

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય

સપ્ટેમ્બર ૧૭, ૧૯૭૪

[ન્યાયમૂર્તિઓ પી. જગનમોહન રેડ્ડી અને પી. કે. ગોસ્વામી]

પ્રેક્ટિસ અને કાર્યવાહી-વડી અદાલતમાં ફોજદારી અપીલ-વડી અદાલત
દ્વારા સમરી રદનાકારણો આપવાની ફરજ.

બંધારણ હેઠળ વડી અદાલત આદેશથી વ્યથિત કોઈપણ વ્યક્તિ કલમ
૧૩૬ હેઠળ સ્પેશીયલ લીવ માટે સર્વોચ્ચ અદાલતમાં અરજી કરી શકે છે, ,
[૧૯૫૩] એસ. સી. આર. ૮૦૯ થી શરૂ થતા નિર્ણયોની લાંબી શ્રેણીને
ધ્યાનમાં રાખીને તે જરૂરી છે , જે એક શબ્દ દ્વારા બરતરફીની પ્રથાને

નિરુત્સાહિત કરે છે. કારણોની ગેરહાજરીમાં આ અદાલત બરતરફીને ન્યાયી ઠેરવી શકે છે અથવા રેકૉર્ડ મોકલવા, કાગળના પુસ્તકો તૈયાર કરવા, પક્ષકારોની સુનાવણી કરવા અને પુરાવાની પ્રશંસા કર્યા પછી જ અપીલને મંજૂરી આપી શકે છે. આ પ્રક્રિયામાં સુપ્રીમ કોર્ટ પર આવી અપીલોનો બોજો હોય છે અને તે વડી અદાલત શું કરવું જોઈએ તે કરે છે. વધુમાં આવા ટાળી શકાય તેવા વિલંબ દરમિયાન દોષિત વ્યક્તિ તેની સજા વિશે શંકા કરે છે અને ચિંતા અનુભવે છે.

[૬૬એચ-૬૭ડી]

ફોજદારી અપીલીય હક્કમત: ફોજદારી અપીલ નંબર ૩૨૫/૧૯૭૪.

ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૩૦૫/૧૯૭૪માં બોમ્બે વડી અદાલતના તારીખ ૮મી એપ્રિલ, ૧૯૭૪ના રોજના ચુકાદા અને આદેશમાંથી સ્પેશીયલ લીવ દ્વારા અપીલ.

અપીલકર્તાઓ તરફે શરદ મંચર, બી. પી. મહેશ્વરી અને સુરેશ સેઠી.

સામાવાળા તરફે એસ. બી. વાડ અને એમ. એન. શ્રોફ. અદાલતનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તી જગનમોહન રેડ્ડી દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

અમે હમણાં જ વિશેષ પરવાનગી અરજી સ્વીકારી છે અને અપીલ નોંધવામાં આવ્યા પછી પક્ષકારો માટે વિદ્વાન વકીલોની સુનાવણી કરી છે. આ એક અન્ય કેસ છે જેમાં ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૪૨૧ હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવેલી ફોજદારી પ્રથમ અપીલને ટૂંકમાં ફગાવી દેવામાં આવી છે. અમે બંને પક્ષકારોને સાંભળ્યા છે. રાજ્ય માટે શ્રી વાડે સખત દલીલ કરી છે કે વડી અદાલત પાસે ટૂંકમાં બરતરફ કરવાની સત્તા છે અને તેણે ઘણા નિર્ણયો ટાંક્યા છે, પરંતુ આ તમામ કેસોમાં આપણે આ કેસમાં જે દ્રષ્ટિકોણ લઈ રહ્યા છીએ તેનાથી અલગ વાજબી ઠેરવવા માટે તેનાથી વિપરીત કંઈ નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બરતરફી એટલી સંક્ષિપ્ત હતી કે રેકૉર્ડ પણ માંગવામાં આવ્યો ન હતો. તેમાં કોઈ શંકા નથી કે, કલમ ૪૨૧, ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા વડી અદાલતને અપીલને ટૂંકમાં ફગાવી દેવાની સત્તા આપે છે પરંતુ તે અરજીના અવલોકન અને ચુકાદાની નકલ પર જ આમ કરી શકે છે. આપણા બંધારણ હેઠળ ઉચ્ચ ન્યાયાલયના આદેશથી વ્યથિત કોઈપણ વ્યક્તિ કલમ ૧૩૬ હેઠળ સ્પેશીયલ લીવ માટે આ અદાલતમાં અરજી કરી શકે છે, પરંતુ ૧૯૫૩થી શરૂ થયેલા નિર્ણયોની લાંબી શ્રેણીને ધ્યાનમાં રાખીને (જુઓ ૧૯૫૩ એસસીઆર ૮૦૯) તે માત્ર જરૂરી જ નથી જે એક શબ્દ 'બરતરફ' દ્વારા બરતરફીની આ પ્રથાને નિરુત્સાહિત કરે છે, વડી અદાલત ઓછામાં ઓછા કેટલાક કારણો આપવાના હોવા જોઈએ કે શા માટે તે દસ્તાવેજોના અવલોકન પર કોઈ દલીલપાત્ર કેસ બનાવવામાં આવતો નથી. કારણ કે અમે ખાતરી કરવાની

સ્થિતિમાં નથી અને અમારી સામે દલીલ કરવામાં આવે છે કે આ કેસમાં દલીલપાત્ર મુદ્દાઓ ઉભા થાય છે, જેના સમર્થનમાં સ્પેશીયલ લીવ અરજીમાં આપેલું નિવેદન અમને વાંચવામાં આવ્યું છે, અમે એમ કહેવાની સ્થિતિમાં નથી કે દલીલપાત્ર કેસ ઊભો થતો નથી. જો વડી અદાલતના આદેશનો સહેજ પણ આભાસ હોત તો પણ અમે આમ કરી શક્યા હોત. કોઈ કારણોની ગેરહાજરીમાં ઘણા કિસ્સાઓમાં જે થઈ રહ્યું છે તે એ છે કે સ્પેશીયલ લીવ સ્વીકારવામાં આવે છે, અને અપીલની સુનાવણી કર્યા પછી જો આ અદાલત એવા નિષ્કર્ષ પર આવી છે કે દોષિત ઠેરવવામાં આવે તે માન્ય છે, તો તેણે એવું માન્યું છે કે વડી અદાલત દ્વારા બરતરફી વાજબી છે. પરંતુ આ પદ્ધતિ, અમારા મતે, પ્રક્રિયાને ઉલટાવી દે છે અને આ અદાલત પર બિનજરૂરી બોજ લાદે છે. વડી અદાલત જે કરવું જોઈતું હતું તે હવે આ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવી રહ્યું છે. રેકૉર્ડ્સ મોકલ્યા પછી, કાગળના પુસ્તકો તૈયાર કર્યા પછી, અપીલમાં બંને પક્ષોને સાંભળ્યા પછી અને પુરાવાની પ્રશંસા કર્યા પછી જ એવું માનવામાં આવે છે કે કેટલાક કિસ્સાઓમાં બરતરફી હકીકતમાં આખરે વાજબી હતી. ઘણા કિસ્સાઓમાં અપીલને પણ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

આ રીતે લાંબો ટાળી શકાય તેવો વિલંબ થાય છે, જે દરમિયાન દોષિત ઠેરવવામાં આવેલી વ્યક્તિ તેની સજા વિશે શંકા કરે છે અને તેના કારણે થતી ચિંતા સહન કરવી પડે છે.

અમે આશા રાખીએ છીએ અને વિશ્વાસ રાખીએ છીએ કે એક શબ્દ દ્વારા સંક્ષિપ્તમાં બરતરફ કરવાની પ્રથાને નામંજૂર કરતા આ લાંબા સમયના નિર્ણયોની શ્રેણીની નોંધ લેવામાં આવશે અને આ અદાલત આખરે સંક્ષિપ્ત બરતરફીમાંથી ઉદ્ભવતી આવી અપીલોનો ભાર ઉઠાવશે નહીં, જે ખરેખર પ્રથમ વખતમાં વડી અદાલતનું કાર્ય છે.

તદનુસાર, સદરહુ અરજીને માન્ય રાખવામાં આવે છે. વડી અદાલતના આદેશને રદ કરવામાં આવે છે. અપીલને કાયદા અનુસાર અને અહીં ઉપર આપેલા નિર્દેશોના પ્રકાશમાં દાખલ અને નિકાલ માટે સુનાવણી માટે વડી અદાલતમાં મોકલવામાં આવે છે.

વી. પી. એસ.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.